

دانشکده
قالب نگارش طرح درس ترمی
نیمسال دوم 97-98

عنوان درس: علوم تشریح دستگاه ادراری تناسلی و غدد درون ریز
مخاطبان: دانشجویان پزشکی روزانه و پردیس
تعداد واحد: 1.5 واحد
سهم استاد از واحد: 1.1 واحد در دو گروه معادل 2.2 واحد
ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: آزاد
زمان ارائه درس: سه شنبه 8-10 گروه A، سه شنبه 10-12 گروه B (16 ساعت)
مدرس: دکتر میترا بختیاری
تعداد دانشجویان: 180 نفر
درس و پیش نیاز: مقدمات تشریح

هدف کلی دوره: آشنایی دانشجویان با آناتومی دستگاه ادراری و تناسلی و غدد درون ریز و نحوه تکامل آن، و ناهنجاری های مرتبط.

اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

- 1- **جلسه اول:** آشنایی دانشجویان با طرح درس و آناتومی سیستم ادراری
- 2- **جلسه دوم:** آشنایی دانشجویان با استخوان لگن و ساکروم، دیواره های لگن و عضلات لگن
- 3- **جلسه سوم:** آشنایی دانشجویان با عروق و اعصاب لگن
- 4- **جلسه چهارم:** آشنایی دانشجویان با دستگاه تناسلی مردانه
- 5- **جلسه پنجم:** آشنایی دانشجویان سیستم تناسلی زنانه
- 6- **جلسه ششم:** آشنایی دانشجویان با ناحیه پرینه و عروق و اعصاب آن
- 7- **جلسه هفتم:** آشنایی دانشجویان با غدد هیپوتالاموس، هیپوفیز، آدرنال، پانکراس، تیروئید و پاراتیروئید
- 8- **جلسه هشتم:** آشنایی دانشجویان با جنین شناسی سیستم تناسلی زنانه و مردانه
- 9- **جلسه نهم:** آشنایی دانشجویان با جنین شناسی سیستم ادراری
- 10- **جلسه دهم:** آشنایی دانشجویان با جنین شناسی غدد درون ریز و ناهنجاری های مربوطه

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول: آشنایی دانشجویان با طرح درس و آناتومی سیستم ادراری

اهداف ویژه جلسه اول: در پایان جلسه اول دانشجو باید بتواند موقعیت کلیه ها و صفاق آن را توضیح دهد. ساختار آناتومی داخل کلیه ها را نام ببرد. مجاورات کلیه ها را نام ببرد. پوشش های کلیه را توضیح دهد. مسیر جمع آوری و خروج ادرار را توضیح دهد. موقعیت حالب، مسیر و مجاورات مهم آن را نام ببرد. موقعیت تنگی های حالب و اهمیت آن را مشخص نماید. عناصر ناف کلیه و نحوه قرارگیری آن ها را توضیح دهد. مجاورات و مسیر شریان و ورید کلیه راست و چپ را بداند. آناتومی غدد فوق کلیه را شرح دهد. خونرسانی شریانی غدد فوق کلیه را بداند. تخلیه وریدی غدد فوق کلیه را بداند. چگونگی شکل گیری بزرگ سیاهرگ زیرین را شرح دهد. مجاورات سیاهرگ را نام ببرد. انشعابات این سیاهرگ را نام ببرد. سیاهرگ پورت و مجاورات آن را شرح دهد. اناستوموز های پورتو-کاو، محل و اهمیت آن را نام ببرد

هدف کلی جلسه دوم: آشنایی دانشجویان با استخوان لگن و ساکروم، دیواره های لگن و عضلات لگن

اهداف ویژه جلسه دوم: نحوه در جا گذاری و موقعیت آناتومیک استخوان هیپ را مشخص نماید. قسمت های مختلف این استخوان را نام ببرد. ویژگی های دقیق استخوانی هر بخش را مشخص نماید. ویژگی های مختلف استخوان خاجی و دنبالچه را نام ببرد. چگونگی مفصل شدن این استخوان ها را توضیح دهد. انواع لگن و مشخصه های کلی هر یک را نام ببرد. اقطار، زوایا، محور ها و سطوح لگن را توضیح دهد. دهانه های ورودی و خروجی لگن را مشخص نماید. اقطار هر یک و نحوه اندازه گیری آنها را توضیح دهد. نحوه مفصل شدن استخوان های ناحیه لگن را شرح دهد. رباط های مهم مفاصل و اهمیت آنها را نام ببرد. تفاوت لگن زنانه و مردانه را بداند. کانال های ارتباطی فضای لگن را بانواحی مجاور بشناسد.

هدف کلی جلسه سوم: آشنایی دانشجویان با عروق و اعصاب لگن

اهداف ویژه جلسه سوم: موقعیت سرخرگ اصلی لگن (ایلیاک داخلی) را مشخص نماید. شاخه های این سرخرگ موقعیت و مسیر هر یک را نام ببرد. مجاورات سرخرگ مهم را نام ببرد. وضعیت شریان رحمی را بداند. مجاورات مهم شریان رحمی را بشناسد. نکات بالینی در رابطه با خونرسانی احشا لگنی را شرح دهد. موقعیت، انشعابات سیاهرگ ایلیاک داخلی را شرح دهد. مسیر تمامی شاخه های وریدهای لگن را توضیح دهد. چگونگی تخلیه لنفاوی اعضاء ناحیه لگن را توضیح دهد. موقعیت اعصاب سوماتیک و اتونومیک ناحیه لگن را توضیح دهد. عصب دهی پوستی ناحیه لگن و شاخه های هر یک را نام ببرد. نحوه توزیع اعصاب سمپاتیکی و پاراسمپاتیکی اعضاء لگن را شرح دهد. شبکه های عصبی اتونومیک ناحیه لگن و چگونگی تشکیل آنها را شرح دهد.

هدف کلی جلسه چهارم: آشنایی دانشجویان با دستگاه تناسلی مردانه

اهداف ویژه جلسه چهارم: قسمت های مختلف دستگاه تناسلی در مرد را نام ببرد. موقعیت هر بخش را مشخص و مجاورات مهم را نام ببرد. مسیر عبور اسپرم را در این دستگاه توضیح دهد. لایه های مختلف کیسه بیضه را نام ببرد. موقعیت بیضه ها را در کیسه بیضه مشخص نماید. مجاری سمینی فرس، مستقیم، شبکه بیضه و افرنت را شرح دهد. قسمت های مختلف اپیدیدیمیس را نام ببرد. محتویات طناب اسپرماتیک را نام ببرد. مجرای دفران را شرح دهد. موقعیت و مجاورات کیسه منوی را شرح دهد. چگونگی تشکیل مجرای انزالی را توضیح دهد. موقعیت و مجاورات غده پروستات را شرح دهد. غدد

بولبواورترا و موقعیت آن را شرح دهد.

هدف کلی جلسه پنجم: آشنایی دانشجویان با دستگاه تناسلی زنانه

اهداف ویژه جلسه پنجم: بخش های مختلف دستگاه تناسلی در زن را نام ببرد. موقعیت تخمدان و صفاق آن را شرح دهد. ساختمان های درونی تخمدان را در قبل و بعد از بلوغ توضیح دهد. این ساختمان ها را در زمان های مختلف یک سیکل و بارداری شرح دهد. موقعیت لوله رحم و صفاق مربوط به آن را شرح دهد. بخش های مختلف لوله رحم را نام ببرد. آناتومی بالینی تخمدان و لوله رحم را شرح دهد

هدف کلی جلسه ششم: آشنایی دانشجویان با ناحیه پرینه و عروق و اعصاب آن

اهداف ویژه جلسه ششم: موقعیت ناحیه پرینه را مشخص نماید. چگونگی تقسیم بندی ناحیه پرینه را توضیح دهد. عضلات مختلف ناحیه پرینه را نام ببرد. اتصالات، عمل و عصب این عضلات را نام ببرد. فاشیاهای ناحیه پرینه را نام ببرد. موقعیت این فاشیاهای را مشخص نماید. اتصالات فاشیاهای پرینه را مشخص نماید. اهمیت جسم پرینه را توضیح دهد. موقعیت فضای پرینه سطحی و محتویات آن را شرح دهد. محتویات فضای عمقی و محتویات آن را شرح دهد. موقعیت حفره ایسکیوآنال (ایسکیورکتال) را مشخص نماید. مجاورات حفره ایسکیورکتال را نام ببرد. محتویات حفره را نام ببرد. مسیر شریان پودندال داخلی و نحوه توزیع شاخه های آن را توضیح دهد. مسیر عصب پودندال را در حفرات ایسکیو رکتال و ناحیه پرینه بداند. شاخه های عصب پودندال و نحوه توزیع آن را نام ببرد.

هدف کلی جلسه هفتم: آشنایی دانشجویان با غدد هیپوتالاموس، هیپوفیز، آدرنال، پانکراس، تیروئید و پاراتیروئید

اهداف ویژه جلسه هفتم: موقعیت و مجاورات غده هیپوتالاموس را بشناسد. جایگاه غده هیپوفیز و بخش های مختلف آن را بشناسد. موقعیت آناتومیک غدد آدرنال راست و چپ را بداند. شریان ها و ورید غدد آدرنال را توضیح دهد. موقعیت آناتومیک و مجاورات پانکراس را بشناسد. آناتومی غدد تیروئید و پاراتیروئید را بداند.

هدف کلی جلسه هشتم: آشنایی دانشجویان با جنین شناسی سیستم تناسلی زنانه و مردانه

اهداف ویژه جلسه هشتم: منشاء و چگونگی تکامل گونادها، مجاری تناسلی و اعضاء تناسلی خارجی در هر دو جنس را با رسم شکل شرح دهد. چگونگی تشکیل غدد وابسته به دستگاه تناسلی را توضیح دهد. با رسم شکل چگونگی تشکیل کانال اینگوئینال، نزول بیضه ها و تخمدان ها را شرح دهد. ناهنجاری های مادر زادی مربوط به دستگاه تناسلی را نام ببرد و دلایل ایجاد آنها را از نظر جنین شناسی بحث کند. ناهنجاری های مرتبط با تکامل سیستم تولید مثل را بشناسد. روند مولکولی و فاکتورهای رشد مداخله کننده در روند تکامل طبیعی و غیر طبیعی بخش های مختلف سیستم ژنیتال در هر دو جنس مونث و مذکر را شرح دهد.

هدف کلی جلسه نهم: آشنایی دانشجویان با جنین شناسی سیستم ادراری

اهداف ویژه جلسه نهم: چگونگی تشکیل و تکامل ارگان های ترشحی (پرونیفروز، مزونیفروز و متانیفروز) را شرح دهد. تکامل کلیه دائمی از بافت متانیفروز و جوانه حالی را شرح دهد. با رسم شکل تکامل مثانه و پیشابراه را توضیح دهد. ناهنجاری های مادرزادی دستگاه ادراری را نام ببرد و از نظر جنین شناسی علت بوجود آمدن آنها را بحث کند. ناهنجاری های مرتبط با تکامل سیستم ادراری را بشناسد. روند مولکولی و فاکتورهای رشد مداخله کننده در روند تکامل طبیعی و غیر طبیعی کلیه ها و مجاری مرتبط را شرح دهد.

هدف کلی جلسه دهم: آشنایی دانشجویان با جنین شناسی غدد درون ریز و ناهنجاری های مربوطه
اهداف ویژه جلسه دهم: نحوه تکامل غدد هیپوفیز و هیپوتالاموس و آدرنال را در تکامل سیستم عصبی مرکزی بداند. نحوه تکامل پانکراس را توضیح دهد. تکامل ناحیه سرو گردن و تکامل قوس های حلقی و بن بست های حلقی را بداند. تکامل غدد تیروئید و پاراتیروئید را توضیح دهد.

جلسه اول: آشنایی دانشجویان با - **جلسه سوم:** آشنایی دانشجویان با عروق و اعصاب لگن

4- جلسه چهارم: آشنایی دانشجویان با دستگاه تناسلی مردانه

5- جلسه پنجم: آشنایی دانشجویان سیستم تناسلی زنانه

6- جلسه ششم: آشنایی دانشجویان با ناحیه پرینه و عروق و اعصاب آن

7- جلسه هفتم: آشنایی دانشجویان با غدد هیپوتالاموس، هیپوفیز، آدرنال، پانکراس، تیروئید و پاراتیروئید

8- جلسه هشتم: آشنایی دانشجویان با جنین شناسی سیستم تناسلی زنانه و مردانه

9- جلسه نهم: آشنایی دانشجویان با جنین شناسی سیستم ادراری

10- جلسه دهم: آشنایی دانشجویان با جنین شناسی غدد درون ریز و ناهنجاری های مربوطه

در پایان دانشجو قادر باشد

1-1- آناتومی کلیه ها و غدد فوق کلیه را توضیح دهد. مسیر و مجاورات حالب ها را بداند. عناصر خلف صفاقی را در حفره شکم بشناسد

1-2- استخوان لگن و قسمت های مختلف آن را شرح دهد. مشخصات استخوان های ساکروم و کوکسیکس را بشناسد. در مورد دیواره های لگن و عضلات لگن توضیح دهد.

1-3- نحوه توزیع عروق را در ناحیه لگن شامل شریان ها و ورید ها بداند. تخلیه لنفاوی لگن را بشناسد. شبکه های اعصاب لگن و توزیع آن ها را توضیح دهد.

1-4- قسمت های مختلف تشکیل دهنده دستگاه تناسلی مردانه را نام ببرد و جایگاه هر کدام را در لگن بشناسد.

1-5- قسمت های مختلف تشکیل دهنده دستگاه تناسلی زنانه را نام ببرد و جایگاه هر کدام را در لگن بشناسد.

1-6- آناتومی ناحیه پرینه را بشناسد و نحوه توزیع عروق و اعصاب آن را توضیح دهد.

1-7- با آناتومی غدد هیپوتالاموس، هیپوفیز، آدرنال، پانکراس، تیروئید و پاراتیروئید آشنا باشد.

1-8- نحوه تکامل سیستم تناسلی زنانه و مردانه را بداند و ناهنجاری های مربوطه را بشناسد.

1-9- نحوه تکامل سیستم ادراری را بداند و ناهنجاری های مربوطه را بشناسد

1-10- نحوه تکامل غدد را بداند و ناهنجاری های مرتبط را بشناسد.

منابع:

آناتومی گری برای دانشجویان جلد اول تنه

آناتومی بالینی تنه اسنل

جنین شناسی لانگمن

روش تدریس:

تدریس به شیوه ارائه سخنرانی توسط استاد همراه با پرسش و پاسخ از دانشجویان و مشارکت دانشجویان در تکرار مطالب مهم پس از تدریس استاد در همان جلسه و جلسات بعد.

وسایل آموزشی : ویدیو پروژکتور، وایت بورد، مولاژ و کاداور.

سنجش و ارزشیابی آزمون

ساعت	تاریخ	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	روش	آزمون
	هر جلسه	5 نمره	تشریحی کوتاه و چند گزینه ای	کوئیز
	اواسط ترم	5 نمره	چند گزینه ای	آزمون میان دوره
	پایان ترم	9 نمره	چند گزینه ای	آزمون پایان ترم
	هر جلسه	1 نمره		حضور فعال در کلاس

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

حضور فعال دانشجویان در کلاس، مطالعه مطالب درسی هر جلسه پس از تدریس و آمادگی جهت کوئیز در آغاز جلسه بعد.

جدول زمانبندی درس....تشریح یوروزنیتال و غدد.....

روز و ساعت جلسه : سه شنبه 10-8 گروه A و سه شنبه 12-10 B10

*تاریخ آزمون میان ترم روز دوشنبه 98/1/26 می باشد

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
1	97/11/30	کلیه ها - حالب - عناصر خلف صفاقی	دکتر بختیاری
2	97/12/7	استخوان لگن و ساکروم	دکتر بختیاری
3	97/12/14	عروق و اعصاب لگن	دکتر بختیاری
4	97/12/21	سیستم تناسلی مردانه	دکتر بختیاری
5	جبرانی	سیستم تناسلی زنانه	دکتر بختیاری
6	98/1/20	پرینه و عروق و اعصاب آن	دکتر بختیاری
7	98/1/27	آناتومی غدد هیپوتالاموس، هیپوفیز، آدرنال، پانکراس، تیروئید و پاراتیروئید	دکتر بختیاری
8	98/2/3	تکامل سیستم تناسلی زنانه و مردانه	دکتر بختیاری
9	98/2/10	تکامل سیستم ادراری	دکتر بختیاری
10	98/2/17	تکامل غدد هیپوتالاموس، هیپوفیز، آدرنال، پانکراس، تیروئید و پاراتیروئید	دکتر بختیاری

برنامه عملیاتی مربوط به واحد برنامه ریزی آموزشی

S₁₂ اهداف کوتاه مدت:

- انتصاب مسئول ثلثت با حکم استخدامی برای مرکز مهارت بالینی با اهداف ایجاد انگیزه و حفظ ثبات در مسئول مرکز از طرف معاونت آموزشی دانشگاه (یک ماه)
- مشخص شدن منابع تامین بودجه مورد نیاز مرکز مهارت‌های بالینی و منابع تامین تجهیزات مورد نیاز مرکز (معرفی منبع ثابت) 3-4 ماه

مشخص شدن منابع تامین بودجه مرکز مهارت‌های بالینی

اهداف دراز مدت و برنامه عملیاتی:

- تغییر محل مرکز مهارت بالینی از محل فعلی به علت کم بودن فضای فیزیکی فعلی (یکسال)
- تامین حداقل پرسنل پرستاری و خدمات مورد نیاز مرکز که نیروی طرحی و گذرا نبوده و نیروی علاقمند و ثابت باشند (یکسال)
- آموزش سمیولاتورهای حرفه ای و تامین و اختصاص مبلغ ثابت جهت عقد قرارداد یا سمیولاتورها برای آموزش دانشجویان و استفاده در امتحانات OSCE (یکسال)
- اختصاص چارت سازمانی به مرکز مهارت بالینی (یکسال)
- اختصاص بودجه خاص برای مرکز مهارت‌های بالینی در هر سال مالی (3-4 ماه)

S16 افزایش توانمندی هیات علمی جهت تدوین طرح درس و طرح دوره:

- 1- ارائه طرح درس توسط کلیه اساتید در درجه اول بالینی و علوم پایه (حداقل یکسال)
- 2- ارائه طرح دوره توسط مدیرگروه یا نماینده گروههای پایه یا بالینی با شرط تایید اکثریت اعضای گروه مربوطه (8-12 ماه)

برنامه عملیاتی:

- گذاشتن کارگاههای متعدد نحوه تدوین طرح درس و طرح دوره با استفاده از اساتید توانمند سطح کشور
- کارشناسی علمی طرح درس و طرح دوره های تدوین شده و دادن فیدبک به صاحبان طرح جهت رفع مشکلات
- استفاده از سیستم تشویق و یا ارتقاء برای افراد که اقدام به تدوین طرح درس نموده اند و ایجاد انگیزه در سایر همکاران

فراگیران:

اطمینان از اینکه اساتید نگارنده طرح واقعا" از مندرجات طرح درس تبعیت می کنند(نظر سنجی)